

INFORMACE K OČKOVÁNÍ PROTI COVID-19 NEZLETILÝCH ZÁJEMCŮ O OČKOVÁNÍ – UDĚLOVÁNÍ INFORMOVANÝCH SOUHLASŮ A PŘÍTOMNOST ZÁKONNÉHO ZÁSTUPCE NA OČKOVACÍM MÍSTĚ

Schopnost udělit informovaný souhlas s očkováním proti covid-19 se odvíjí vždy od rozumové a volní vyspělosti daného dítěte, záleží tedy na jejím posouzení. Starší nezletilí jsou zpravidla schopni porozumět informaci lékaře o svém zdravotním stavu a o povaze očkování proti onemocnění covid-19 a na jejím základě udělit informovaný souhlas s provedením očkování. Pro účely očkování proti covidu-19 na očkovacích místech v souladu s dosavadní praxí odvíjející se od postupného umožňování očkování dětí určitého věku na základě SPC očkovací látky lze konstatovat, že v případě nezletilých zájemců o očkování starších 16 let je lze obecně považovat za rozumově a volně vyspělé k udělení informovaného souhlasu s očkováním proti onemocnění covid-19. Proto k němu postačí jejich informovaný souhlas a není nutná přítomnost zákonného zástupce na místě.

U dětí mladších se pak obecně vyžaduje udělení informovaného souhlasu zákonným zástupcem dítěte a přítomnost zákonného zástupce dítěte na očkovacím místě.

U dětí v náhradní péči je udělování informovaného souhlasu s očkováním proti covid-19 považováno za běžný lékařský zákrok a tedy rozhodování za nezletilého v obvyklé záležitosti.

Informovaný souhlas zákonného zástupce na místě není možné nahradit listinou podepsanou předem mimo zdravotnické zařízení. Zákonný zástupce však může pověřit doprovodem dítěte a udělením informovaného souhlasu jinou dospělou osobu, nejlépe na základě řádně udělené plné moci. (Plná moc nemusí být úředně ověřená, byť tuto formu doporučujeme. V případě pochybností doporučujeme nezletilého neočkovat a vyzvat jej/jeho dospělého doprovod k zajištění přítomnosti zákonného zástupce či zajištěním úředně ověřené plné moci zákonného zástupce pro dospělého doprovod).

VĚKOVÁ SKUPINA 16 – 18 LET VĚKU VČETNĚ (starší nezletilí)

U skupiny nezletilých 16+ není nutná přítomnost zákonného zástupce při aplikaci očkování proti covid-19 (s výjimkou osob s mentálním postižením). Zájemce o očkování udělí informovaný souhlas s očkováním (písemná forma není nutná, avšak očkovací místo si ho může v této formě vyžádat).

Nezletilý zájemce o očkování starší 16 let může obecně udělit informovaný souhlas s očkováním. Před očkováním nezletilých osob proti onemocnění covid-19 je nicméně nezbytné vždy individuálně posoudit jejich rozumovou a volní vyspělost a od toho se odvíjející schopnost udělit informovaný souhlas s očkováním. Písemný informovaný souhlas zájemce o očkování, resp. jeho zákonného zástupce není nutný. Do zdravotnické dokumentace stačí provést záznam o podání informace zájemci o očkování (tj. kdo a kdy informaci podal) a informaci o tom, že s očkováním zájemce, resp. jeho zákonný zástupce vyslovil informovaný souhlas. V případě nezletilých zájemců o očkování starších 16 let je lze obecně považovat za rozumově a volně vyspělé k udělení informovaného souhlasu s očkováním proti onemocnění covid-19. Tyto osoby jsou zpravidla schopné porozumět informaci lékaře o svém zdravotním stavu a o povaze očkování proti onemocnění covid-19 a na jejím základě udělit informovaný souhlas s provedením očkování (§ 95 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

VĚKOVÁ SKUPINA 5 – 15 LET VĚKU VČETNĚ (mladší nezletilí)

U nezletilých 5 - 15 let včetně je obecně nutná přítomnost zákonného zástupce na místě. Informovaný souhlas s očkováním uděluje zákonný zástupce bezprostředně před provedením očkování (písemná forma není nutná, avšak OČM si ho může v této formě vyžádat).

Vždy je třeba zjistit názor nezletilého na podstoupení očkování.

Pokud nezletilý starší 14 let vážně odporuje provedení očkování proti covid-19, ke kterému udělí zákonný zástupce informovaný souhlas, nelze očkování provést bez souhlasu soudu. Souhlas soudu je nutný i v případě, že naopak rodič nezletilého staršího 14 let vážně odporuje provedení očkování, ačkoli nezletilý si jej přeje (§ 100 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

Informovaný souhlas na místě uděluje:

1. Rodič

Postačuje **informovaný souhlas jednoho z rodičů/zákonných zástupců**, lékař není povinen proaktivně zjišťovat názor druhého rodiče/zákonného zástupce. Pokud je však lékaři znám **nesouhlas druhého rodiče/zákonného zástupce**, nemůže očkování provést. O očkování v tom případě musí rozhodnout soud na návrh rodiče. (Doporučujeme písemný negativní revers po informování rodiče o očkování.) Po rozvodu manželství záleží na úpravě poměru rodičů k dítěti (soudní rozhodnutí).

2. V případě **náhradní péče: rodič / poručník / opatrovník / pěstoun / osoba pečující / ředitel zařízení ústavní péče, stanoví-li tak soud či zákon**

Je nezbytné znát rozsah oprávnění možných subjektů jednajících za nezletilou osobu, rozsah je dán rozhodnutím soudu nebo ze zákona.

V případě dětí svěřených rozhodnutím soudu do náhradní rodinné nebo ústavní péče (pěstounská péče, péče jiné osoby, ústavní výchova nebo péče v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc) je třeba očkování proti onemocnění covid-19 považovat za **běžný léčebný nebo obdobný zákrok** ve smyslu § 877 odst. 2 občanského zákoníku, nelze tedy jej považovat za významnou záležitost týkající se dítěte. To znamená, že souhlas s provedením tohoto očkování u dítěte, které je není schopno na základě své rozumové a volní vyspělosti udělit samo, je jednáním za dítě v běžné záležitosti, při kterém může za dítě jednat obecně pěstoun nebo jiná pečující osoba podle § 966 odst. 2 ve spojení s § 955 občanského zákoníku. Totéž platí i pro zastoupení dítěte ředitelem zařízení pro výkon ústavní výchovy (§ 23 odst. 1 písm. l) zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a preventivně výchovné péči) nebo ředitelem zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (§ 42a odst. 3 písm. a) bod 5 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí).

Možné případy náhradní péče o dítě:

Dítě je v péči poručníka	informovaný souhlas a přítomnost poručníka Poručník rozhoduje o běžných záležitostech dítěte, vč. souhlasu s poskytováním zdravotní péče. V nikoli běžných záležitostech musí být rozhodnutí poručníka schváleno soudem (§ 934 OZ). Veřejným poručníkem je orgán sociálněprávní ochrany dětí (OSPOD).
---------------------------------	---

Dítě je v péči opatrovníka	informovaný souhlas a přítomnost rodiče nebo poručníka, opatrovník může za dítě udělit informovaný souhlas pouze pokud je k rozhodování o běžných léčebných zákrocích oprávněn na základě rozhodnutí soudu o jmenování opatrovníkem (§ 944 OZ).
Dítě je v péči pěstouna	informovaný souhlas a přítomnost pěstouna Pěstoun rozhoduje o běžných záležitostech dítěte, jinak pouze stanoví-li tak soud (§ 960 a § 966 OZ). V jiných než běžných záležitostech rozhodují rodiče.
Dítě v péči jiné osoby (pečující osoby)	informovaný souhlas a přítomnost pečující osoby, nestanoví-li soud jinak (§ 955 ve spojení s § 966 OZ)
Dítě je v ústavní péči (dětský domov, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc aj.)	informovaný souhlas a přítomnost zákonného zástupce (rodiče či viz výše) či ředitele daného zařízení (§ 23 odst. 1 písm. l zákona č. 109/2002 Sb., a § 42a odst. 3 písm. a) bod 5 zákona č. 359/1999 Sb.).